FONTS CARBONATADES I MOLLERES DE VESSANT

FONTS O MOLLERES?

Una part important de l'aigua de la pluja s'infiltra i circula per l'interior del sòl fins que, si troba materials impermeables o discontinuïtats del terreny, aflora a la superfície.
Pot fer-ho en massa i generar les deus d'aigua o **fonts**, o pot fer-ho de forma difusa, amarar el sòl, circular lentament i formar les **molleres de vessant**.
Molt sovint trobem molleres de vessant als costats de les fonts.

LA DURESA DE L'AIGUA

La duresa o mineralització de l'aigua és deguda a la **presència de sals**, principalment de calci.

Depenent de la temperatura i grau de mineralització de l'aigua, ens trobarem plantes i molses diferents. La vegetació de les fonts i molleres d'aigües carbonatades es distingeix força de la que es troba en fonts i molleres d'aigües toves. A l'alta muntanya unes i altres es troben alguns cops fent claps diferenciats en un mateix indret.

EL TRAVERTÍ O TOSCA CALCÀRIA

La **precipitació del carbonat càlcic** de les aigües molt mineralitzades sobre els vegetals que viuen en petites cascades, fonts o degotalls, **fa una crosta** que els cobreix i que creix amb el pas del temps. Així, molses, algues i fins i tot algunes herbes es converteixen en una roca porosa.

Font o deu d'aigua.
Foto: E. Carrillo

Mollera de vessant.
Foto: E. Carrillo

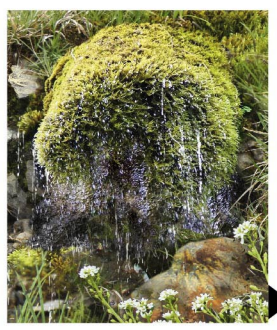

Roca que es forma amb els anys, (mil·lennis!) Foto: E. Carrillo

Molsa on es forma el travertí.
Foto: T. Llobet

VALOR NATURAL D'ALGUNES FONTS

A escala europea són especialment interessants les fonts d'aigües carbonatades formadores de travertí i les molleres calcícoles. El seu valor rau en la **riquesa d'espècies** que hi creixen i en la **raresa** d'aquests hàbitats, que als Pirineus ocupen extensions molt reduïdes.

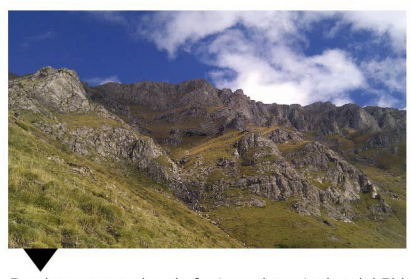

Dos bons exemples de fonts carbonatades del Pirineu català són les del Montsent de Pallars, a la vall Fosca (esquerra) i les Estanyeres de Son a les valls d'Àneu (dreta), ambdues al Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici.
Foto: E. Carrillo

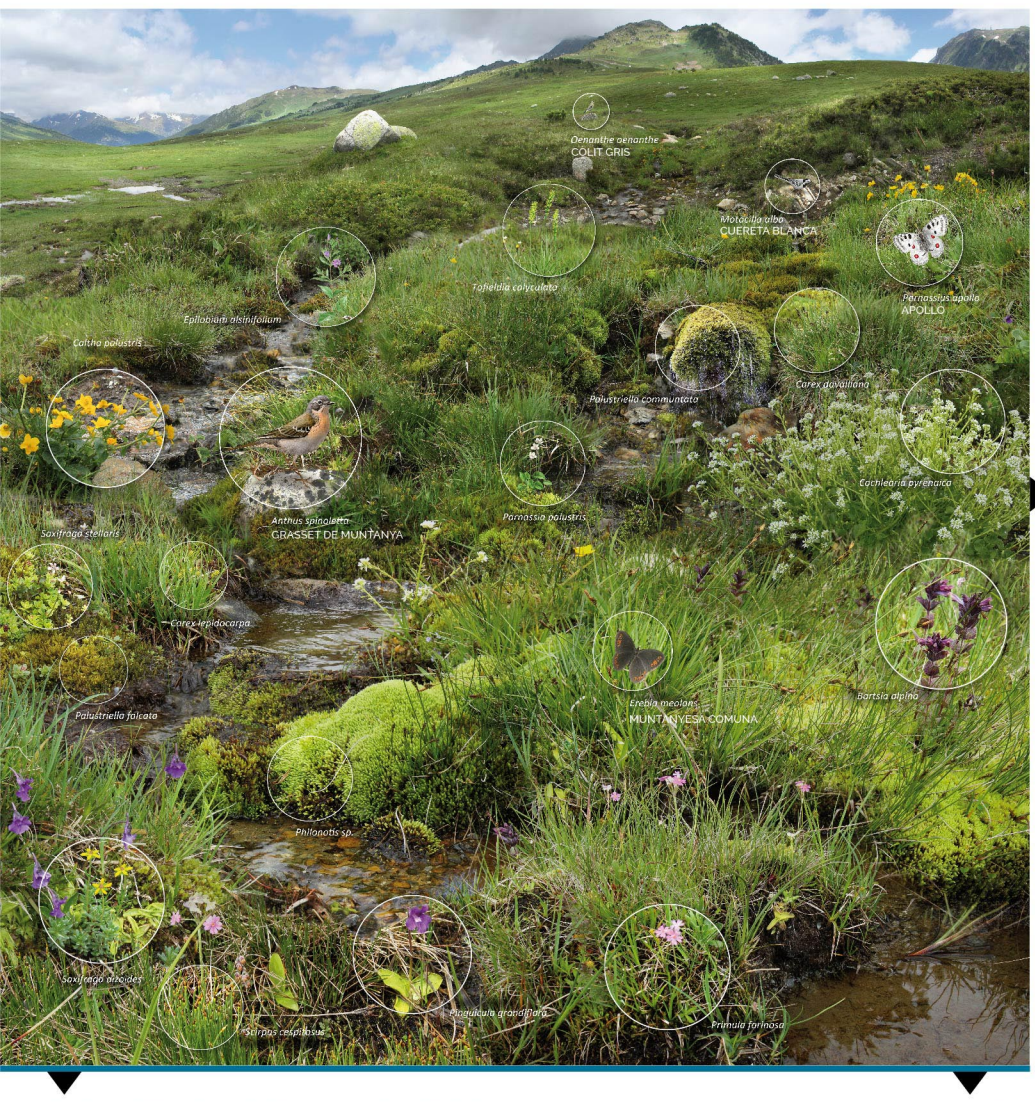

PRINCIPALS ESPÈCIES

Fonts d'aigües carbonatades formadores de travertins

Molses

Palustriella falcata
Palustriella commutata
Philonotis calcarea
Philonotis seriata

Plantes

Saxifraga aizoides
Saxifraga stellaris
Epilobium alsinifolium
Cochlearia pyrenaica
Caltha palustris

Mollera calcícola de vessant

Plantes

Carex davalliana
Carex lepidocarpa
Scirpus cespitosus
Primula farinosa
Pinguicula grandiflora
Parnassia palustris
Bartsia alpina
Tofieldia calyculata

FONTS CARBONATADES

Cochlearia pyrenaica
Malgrat el seu nom, és una planta rara als Pirineus, i a Catalunya es coneix únicament a la Val d'Aran i a les Estanyeres de Son.
Li agrada l'aigua freda i carbonatada, i floreix des de la fosa de la neu fins ben entrat el juliol.

Saxifraga aizoides
És ben diferent de la majoria de saxífragues, tant per l'ambient on creix com pel color de les flors.
El creixement reptant de les tiges li permet fer catifes d'un verd fosc, sobre les que destaquen a mig estiu grupets de flors grogues molt vistoses.

Caltha palustris
A la primavera, les seves grans flors d'un groc llampant són senyal que arriba el bon temps. Inconfusible per les fulles en forma de ronyó, grosses i lluents. Tot i no ser una planta exclusiva de les fonts carbonatades, es fa a les vores d'aigua corrent i freda.

MOLLERES CARBONATADES

Primula farinosa
Les flors roses d'aquesta petita planta criden l'atenció a la primavera quan la mollera tot just verdeja.
És típica d'aigües carbonatades.

Parnassia palustris
La fetgera blanca té unes delicades fulles en forma de cor, formant una roseta.
A mig estiu omple la mollera de flors blanques molt vistoses.

Pinguicula grandiflora
De floració primerenca i molt vistosa per les seves grans flors de color morat, és una planta que viu només a les molleres.
Les fulles, d'un verd brillant, tenen la peculiaritat d'atrapar petits insectes i digerir-los gràcies a un sistema de glàndules epidèrmiques.

LIFE LIMNOPIRINEUS

LIMNOPIRINEUS · NATURA 2000 · Life